

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

2206

ԿԱՆԱՆ
ՄԻԱԲԱՆԱԿԱՆ ՈՒԽՏԻՆ
ՄՐԲՈՅ ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՑ
Ի ՍՈՒՐԲ ԵՐՈՒՍԱԼԵՄ

ՀՐԱՄԱՆ
ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՄՐԲՈՅ ԵՐՈՒՍԱԼԵՄԻ
ՏԵՍԱՅԻՆ
ՄՐԲՈՅՆ ԱՐՁԱԿԱԳՈՅՆ

ՏՊԱԴՐԵԱԼ
Ի ՎԱՐՍ ՄՐԲՈՅ ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՑ
ՅԵՐԱՒԱՆԱԼԵՄ

1880

13462

այլ բանակից
պարզութեան վորուս 1881 մայ. 1.

Ժամանակ

մայ 1886 թ- օ- 7-
ամառ

Կոմիտաս ճամանակակից
կազմում, որի ու
Օպ. Աշխարհ Եղի
Ա. Առաջ եղի
Համար եղի
Այս ճամանակակից
պահը կազմում
Օպ. Գրադ Ե.
Մարտ Ե.

ԿԱՆՈՆ

ՄԻԱԲԱՆԱԿԱՆ ՈՒԽՏԻՆ
ԱՐԲՈՅ ՅԱԿՈՎՔԵԱՆՑ
Ի ՍՈՒՐԲ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ

13467

× Փրկչական
ԴՐԱԳԻԵԱԼ

ԽՈՐՀԻԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱԵՄ ԳՈՏԱԿԻՐԱԿԻ
× ԱՅՆ ՓՈՇՏԱՅ ՊՈՎԱՆԱՆ
1886 ՄԻԱԲԱՆԱԿԱՆ ՅԱՆՉԱԼԱՄԲԻՆ ԿԱԶՄԵԼՈՅ
Ի ԳԵՐԱՊԱՏԻԲ ՅԱՆՉԱԿ ԵՒ ԱՍՏՈՒԾԱՏՈՒՐ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՑ

ԵՒ ՅԱՐԺԱՆԱՊԱՏԻ ԿՓԵՄ, ՍԱՀԱԿ, ՂԵԽՈՆԴ ԴԱ ԳԵՐՈՒ ՅԵ ԱՐԴՅԱԿԵԱՅ

+ ԲՆԿԱԼԵԱԼ

Ի ՄԻԱԲԱՆԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՃՈՂՈՎՈՑ

ԱՐԲՈՅ ՅԱԿՈՎՔԵԱՆՑ

Ի Ս. ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ

× ՄԱՏՈՒՑԵԱԼ

Խ Ե-Ա. Ա. ԵՐԱԲԵՐՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ՃՈՂՈՎՈՑ

1880

ԿԱՆՈՆ

ՄԻԱԲԱՆԱԿԱՆ ՌԻԽՏԻՆ ՄՐԲՈՑ ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՅՈՒ. Ա. Մրբոց ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՑ Միաբանութիւնը կը
կազմուի Մրբոց Յակովեանց Առաքելական Աթոռոյ Գա-
հակալ Պատրիարքի՝ որ գլուխ է Միաբանութեան, եւ
Յակովական եւ Առաքելական անդամների՝ որպես
առաջինները՝

Եպիսկոպոսք	Թուով.	5	6	5
Վարդապետք	"	50	40	40
Սարկաւագք	"	18	10	10
և մերժմաները՝				
Դպիքը	"	16	12	12
Ժառանգաւոր աշակերտք	"	40	30	30
Քրծազգեաց եղբարք	"	80	80	80
Եւ Մայրապետ քոլք	"	30	30	30
		245	218	209

ՏԵՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ ՎԱՐԴԱՄԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
ՏԵՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ ՎԱՐԴԱՄԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ա. ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ ՅԱՆԴԱՄԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

30Դ. 2°. Արբոր Յակովեանց Միաբանութեան անքամ ընդունուելու համար պայման է 1°. առողջ ըրտը մարմնով 2/16 էն մինչեւ 18 տարեկան հասակաւելթէ ժառանգաւորաց Վարժարանի աշակերտութեան կ'ուղէ մանել ներկայացողը, 18 էն մինչեւ 40 տարեկան՝ եթէ Քրծազգեցից կարգը ընդունուիլ կը փափաքի, եւ 30 էն մինչեւ 40 եթէ Մայրապետ է. 3°. բարեքարայ վկացեալ, և Միաբանութեան մեջ որ և է գործով մը Ս. Ամռուց ծառայութիւն մատուցանելու կարող եւ պատրաստական բռտալ:

30Դ. 3°. Երկրորդ յօդուածոյ մէջ նշանակեալ հանգամանք մասնաւոր վկացագրով ստուգուելն, և բժշկական քննութեամբ հաստատուելի եաբը՝ ընտրելիքն վարքն ու բարքը և յաջողակութիւնը հասկրցուելու համար Տնօրէն խորհրդոյ կողմէն փորձոյ կ'ենթարկուի վեց ամիս:

30Դ. 4°. Զինի վեցամսեայ փորձոյ, ընտրելիքն վկայագրերը և փորձոյ ժամանակ իր վրայ հսկող պաշտօնակալիքն Տեղեկագիրը յատենի Տնօրէն խորհրդոյ կարգացուելով, եթէ ընդունելութիւնն որոշուի, “Միաբանութեան կանաց հնագանդութեամբ Ս. Ամռուց հաւատարմաբար ծառայելու և խոստմանագիր կ'առնուի ձեռքէն, Միաբանութեան Մայր-Տումարին մեջ առունել կ'արձանագրուի, եւ անմիջապէս պաշտօնը սահմանուելով՝ կը յանձնուի Տեսչութեան ինսամոց ում կը պատրիանի:

30Դ. 5°. Եթէ անդամակցութեան խնդրարկուն արդէն Եկեղեցական դասէ է՝ Սարկաւագ կամ Քահանայ և կամ Վարդապետ, առողջական և բարյական և Եկեղեցական վիճակը կանոնաւոր ըլլալն ստուգուելն եաբը՝ երկու տարի ամբողջ փորձոյ կ'ենթարկուի, և ապա նախ:

- 5 -

Ընթայ յօդուածին համեմատ խոստմագիր առնուելով ձեռքէն, կը վճառուի ընդունելութիւնն Միաբանական Ընդհանուր Ժողովով:

Բ. ՊԱՐՏՔ ԵՒ ԻՐԱԿՈՒՆՔ ՄԻԱԲԱՆՔ

30Դ. 6°. Միաբանք պարտին իւրաքանչիւրն իւր կարողութեան չափով ծառայութիւն մատուցանել Ս. Ամռուց: Այն Միաբանը որ պաշտօնի մը կը կոչուի, և առանց օրինակ արդիւլ ունենալու, զոր պէտք է յառաջ քերէ, կը մերժէ զայն և կը վլանայ իր ծառայութիւնը, պարտազանց կ'ըլլայ և պատժապարտ:

30Դ. 7°. Միաբանք իրաւունք ունին Ս. Ամռուէն ընդունել Ա. Բնական, անցնել, և ձառանդապարք, Դպիրք, Սարկաւագունք և Քրծազգեցից նամեւ հագուստ. և իւրաքանչիւրն իր անձնական մանր ծախքն հոգալու, եւ միացեալ Եկեղեցական Միաբանք նաև հագուստնին ըստ դրվագն իրենք պատրաստել տալու համար՝ Միաբանական անունով տարեկան (Պողա) մը, որ անձնիւր կարգի և աստիճանի յատուկ բաժանում ունի, և Պաշտօնեական անունով պարէին մը, որ իւրաքանչիւր պաշտօնի յատկացած ըլլալով կը արուի պաշտօնակալաց՝ առանց նկատառման կարգի և աստիճանի: Սյուն նիւթական բարիք (Միաբանական իրաւանց ամեն տարեգրուխ Հաշուեցոցի պատրաստութեան առթիւ Տնօրէն խորհրդոյ յառաջարկութեամբ Միաբանական Եկեղեցական ժողովուր Ժողովով կը սահմանուին, չափով և ժուռվ և կշռով, ըստ չափու կարողութեան Ս. Ամռուց: — Բ. Հիւանդանութեան ժամանակ դարման, և ծերութեան ժամանակ ինամք: — Գ. Ուսունակ և Դաստիարակուն: — անոնք միայն որ յարմարութիւն ունին. և ՚ի մասնաւորի անոնք որ Եկեղեցականութեան կը պատրաստուին: — Դ. Եկեղեցական կարգ եւ Ս. աստիճան անոնք միայն որ

Արժանաւորութեան և խափառութեան, և որոց զանազան ասովի
ձանի բարձրացումն ընօրէն խորհրդով՝ ասած աշարկութեամբ
և լուսարարապետի եւ Ուսումնապետի վիճակքոց վրայ
Միաւանական Ընդհանուր Փառագի և Խոսքութեան :

Գ. ԱՐԵՎԱՏԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՒ. Գ°. ԱՌ Կ Ե Միաբան կրնաց ամբաստանութեան
Ենթարկուիլ, բայց ամբաստանութիւնը նկատողութեան
առնուելու համար պէտք է որ՝ Ա. գրաւոր, և Բ. բացո-
րոշ ըլլայ, և Գ. ստորագրեալ գիշերկու Միաբաններէ՝
Եթէ ամբաստանեալն աշխարհական կարգէ է, երեք Եկե-
ղեցական Միաբաններէ՝ Եթէ Սարկաւագ կամ Վարդա-
պետ է, հինգ՝ Եթէ Եպիսկոպոս է, Եօթն՝ Եթէ ամբաս-
տանութիւնը Պատրիարքին վրայ է :

Աշխարհական Միաբանից համար եղած ամբաստանու թիւնը Տնօրէն Խորհրդոյ մէջ կը քննուի եւ կը վճռուի : Իսկ Եկեղեցականաց վրայ եղած ամբաստանութիւնք Միաբանական Ընդհանուր Ժողովոյ կողմէն կը քննուին . բայց վճիռ՝ միայն Սարկաւագաց, Վարդապետաց եւ Եպիսկոպոսաց համար կրնայ արութիլ սոյն Ժողովոյ մէջ : Պատրիարքի ամբաստանութեան խնդիրը Միաբանական Ընդհանուր Ժողովով կը ներկայանայ Ազգ . Երես փոխանական Ժողովոյ և անդ կ'ընդունի իր վճիռն :

и съѣхалъ въ Краснодаръ. — 7 —

Դ: ՀԱՐԺԵՑ Ի ՄԵԼԵԿԱԿԱՆ ԿԵՆԱ

30Դ. 10°. Ո՞ր և է Միաբան Ծրաւունքը ունի հրածեց
տալ Միաբանական կեանքը Եւտեւեալ պայմաններով։
Ա. Երբ Միաբանը այնպիսի հիւանդութեամբ մը կ'ախ
տանայ որ ըներեր նմա այլ եւս շարունակել Միաբանա-
կան կեանքը։ Առ օրուայ իօթ չափ մէ

Բ. Երբ Միաբանը արդէն ծառայութիւն մատուցած
է Ա. Ա. Թոռողյան առ նուռազն երեք տարի՝ եթէ Գրձագդե-
ցից կամ Դարրաց դասէն է, և կամ Ժամանքաւորաց Վար-
ժապանի աշակերտելով ուսմունքն աւարտած է և չէ ու-
զեր կամ յարմար չէ դատուեր Եկեղեցական կարգը մըս-
նելու . և Հինգ տարի՝ եթէ Եկեղեցական դասէն է : Սոյն
սպարագայից մէջ (Միաբանից) ծառայութեան տարիները
կը հաշուին Գրձագդեցից և Դարրաց համար՝ զինի փորձոց
Միաբան ընդունուած օրէն սկսեալ Ժամանքաւորաց հա-
մար՝ Վարժապանէն ենելով Գրձագդեցից կամ Դարրաց
կապը մտած օրէն սկսեալ . իսկ Եկեղեցականաց համար՝
գանուած հաստիճանն ընդունած օրէն սկսեալ :

304. ¶ 1°. Մի և միւս պայմաններով հրաժարելու-
զող Միաբանիք խնդրագիր կը մատուցանեն Տնօրէն խորհր-
դոյ, որ առ առաւելին մէկ ամսուան մէջ պէտք եղած հե-
տազոտութիւնն ընելով, եթէ իրաւացի գտնէ խնդիրը՝
ինքն կը վճռէ հրաժարումը՝ եթէ հրաժեշտ տուտղն քրր-
ձազգեաց ոք է կամ դպիր. խակ եթէ Եկեղեցական դա-
ռէն է աեղեկագրութեամբ կը ներկայէ խնդիրն Միաբա-
նական Ընհանուր Ժողովոյ, որ կը լուծէ զայն վճռաբար:

30Դ. 12°. Հրաժարեալ Միաբանը պարտի իր հաշեւ-
ներն ու պաշտօնավարութեան համարը ~~Ուղարկ~~ կատարելապէս
տալ ~~Տեսչութեան~~ ում կը պատկանի, և ապա իր անձին
աեպհական գոյքն առնելով բաժանուիլ Միաբանութենէն:
և առաջ գոյն:

Յօդ· 13°. Հրաժարեալ Միաբաններէն անոնք որ կը խնդրեն մնալ միշտ անդամ՝ Միաբանական Ռւխտին Արքոց Յակովեանց, պարտին խոստմագրով յանձն առնուլ 1°. Ս. Աթոռոյ կողմէն ո՞ր եւ է պարագայի մէջ իրենց յանձնարարեալ ծառայութիւնները յօժարակամ՝ կառարել, պայմանաւ որ սոյն ծառայութիւնք չը պարտաւորեն վիրենք վերստին Միաբանական կենաց լուծիները եւ մըտնելու՝ յորմէ հրաժարած են, և կարենան համաձայնիլ իրենց վերջէն ընդունած Ազգային հրապարակական պաշտօնի կատարման հետ՝ եթէ ունին. եւ 2°. առանց Ս. Աթոռոյ հրամանին Եկեղեցական աստիճանի բարձրացում ընդունիլ. և նոյն ժամանակ կը ստանան վիրայագիր մը, որ իրաւունք կուտայ իրենց՝ Ա. ստորագրել միշտ “ ՚ ի Միաբանական ուխտին Արքոց Յակովեանց ” . Բ. գալ վերստին Միաբանական կենաց մէջ մտնելու երբ և կամին, պայմանաւ որ դուրսն անցեալ կենաց համար պատուաւոր վկայական ունենան ’ի ձեռին, և անարատ ներկայանան բարցապէս եւ նիւթեապէս, եւ Գ. քուէ ընդունիլ Միաբանական Ընդհանուր Ճաղավէն՝ Պատրիարքական ընտրելութեան եւ Աւագ Լուսարարութեան համար, եթէ ունին օրինական հանգամանք սոյն պաշտօններու ընտրելութեան :

Յօդ· 14°. Նախորդ Յօդուածց համանման տնօրէնութիւն կ'ըլլայ եւ միենոյն իրաւունք կը արուի նաեւ Միաբանութեան այն անդամներուն, որք ծառայութեան պայմաննեալ ժամանակը չըլլացուցած (Տես Յօդ. 10) Ս. Աթոռոյն թոյլուութեամբ պաշտօնի կը կոչուին Ազգ. Կեդրոնական Վարչութենէն, և յանձն կ'առնուն խոստմատրով (Ա. մատուցանել Ս. Աթոռոյ, ոռվարկան պարագայիշ մէջ՝ այն ամեն ծառայութիւնք որ կը իննդրուին իրենցմէ, եւ որք չեն հակառակիր իրենց Ազգային նոր պաշտօնին կատարման հետ. և Բ. արքանց իշրջի պարագայիշ մէջ ձգել

դրսի պաշտօնն եւ դառնալ գալ ’ի Ս. Աթոռն, երբ սուանհրաժեշտ կարօտութիւն զգալով կը կոչէ զնոսա առժամապէս իր անմիջական ծառայութեան :

Ե. ԱրտաքսուՄն Ի ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ:

Յօդ· 15°. Այն ամեն Միաբանք, որ կանոնաց անսաստելով անվայել վարք կ'ունենան կամ անհաւատարիմ կը գտնուին և կամ առանց օրինաւոր պատճառի իրենց յանձնուած պաշտօնը կը մերժեն կամ խոյս կուտան անկէ, կ'արտաքսուին Միաբանութենէն հետեւեալ պայմաններով :

Ա. Սոյն տեսակ յանցապարտ Միաբանը՝ նախ իր անմիջական մեծէն եւ ընդ իշխանութեամբ գտնուած Տեսչէն յուղղութիւն կը յորդորուի երկից և երից, և եթէ անուղղայ մնայ, գանգատագրով կը ներկայուի Տնօրէն Խորհրդոյ, որ առ աւաւելն մէկ ամսուան մէջ պէտք եղած քննութիւնն ընելալ կուտայ իր վճիռը եւ յորդոր կամ պատիմ ինչ որ արժան է և պատշաճ՝ ՚ի գործ կը դնէ զնա ՚ի կարգ բերելու :

Բ. Իսկ եթէ յանցապարտը դարձեալ շարունակէ իր ընթացքը, Տնօրէն Խորհուրդը դատաստանաւ կը վճռէ անոր արտաքսումը՝ եթէ քրծագգեաց կամ դպիր կամ մայրապետ է. իսկ եթէ Եկեղեցական որ՝ մասնաւոր Տեղեկագրութեամբ անոր արտաքսումը կ'առաջարկէ Միաբանական Ընդհանուր Ժողովոյ, որ քննութեամբ և վիճաբանութեամբ վճիռ կ'արձակէ :

Յօդ· 16°. Արտաքսեալ Միաբանը՝ նախ պարտի իր հավան ու համարը կատարեապէս տալ Տեսչութեան ում կը պատկանի, և ապա իր անձին սեպհական գոյքն առնլով, հեռանալ Միաբանական Ռւխտին, և նաեւ Ս. Երուսաղէմէն. եթէ Եկեղեցական կարգէ է,

Յօդ· 17°. Այն Միաբանները որք կամ օրինաւորա-

պէս հրաժարելով Միաբանական կեանքէ և կամ Ա. Ա. թու-
ռոյ թոյլտութեամբ Ազգային պաշտօնի կոչուելով, ան-
դամ մնացած են Արբոց Յակովեանց Ուխտին (Յօդ 13.
14) բայց իրենց խոստման դրժելով չեն կատարեր խոստ-
մնագրով յանձն առեալ պայմաններն, և կամ իրենց վա-
րուք և գործովը անպատճութիւն կը պատճառեն Ուխտ-
ախն՝ որս անդամ են, և յետ երկիցս և երիցս յորդորուե-
լոյ անուղղայ կը մնան, Տնօրէն Խորհրդոյ կողմէն ամբաս-
տանութեան կ'ենթարկուին առաջի Միաբանական Ընդ-
հանուր Ժողովոյ, որ քննութեամբ զարժանն կը անօրինէ
և արտաքսումը կը վճռէ :

Յօդ. 18°. Արտաքսեալ Միաբանից անունները եւ
պատճառներն կը նշանակուին Միաբանութեան Մայր Տու-
մարին մէջ և առ Ազգ. Երեսփոխանական Ժողով մատու-
ցած տարեկան Տեղեկագրութեան մէջ. և Եկեղեցական ար-
տաքսելոց համար ամեն անդամ եւ անմիջապէս Տեղեկա-
գիր կը տրուի նաեւ Ազգային Պատրիարքարանի և Արա-
րատեան Մայր Աթոռոյ, և ՚ի հարկին՝ ՚ի լուր Ազգայնոց
կը հոչակուի լրագրութեան միջոցաւ :

Զ. ՎԱԽՃԱՆ ՄԻԱԲԱՆԻՑ

Յօդ. 19°. Որ եւ է Միաբան վախճանած ժամանակ՝
թէ վանքին մէջ և թէ դուրս օտար երկիր, բոլոր գոյքը
գրի կ'առնուին Տնօրէն Խորհրդոյ միջոցաւ եթէ վախճա-
նեան աշխարհական Միաբան է կամ Սարկաւագ, կամ
Վարդապետ, կամ Եպիսկոպոս. և հաշիւնները տեսնուե-
լով, եւ գոյքը կ'արց տակ դրուելով, Տեղեկագիր կը տը-
րուի Միաբանական Ընդհանուր Ժողովոյ :

Յօդ. 20°. Վախճանեալ Միաբանից օրինաւոր ժա-
ռանգն Ա. Աթոռն ըլալով, անոնց գոյքէն Ա. Աթոռոյն
և այլոց վերաբերեալ և պատահապէս իրենց քով գտնը-
ւած անօթ, զգեստ, գիրք և այլն իրենց տեղը յանձնուե-

լով, ֆայածին նախ վախճանելոյն պարագը կը հատուցուի՝
եթէ ունի, բնականաբար Ա. Աթոռոյ ունեցած պարագէն
միանալով. և ի՞նչ որ աւելնայ ստակի վերածուելով դարձեալ
Ա. Աթոռոյն կը յանձնուի ՚ի յիշատակ անուան նորա, ~~որոշ~~
մամբ Միաբանական Ընդհանուր Ժողովոյ և ամենայն ինչ
կանոնաւորապէս արձանագրուելով Ա. ատենագրութեանց
մէջ. Մի և նոյն տնօրէնութիւնը կ'ըլլայ նաև Պատրիարքի
վախճանման ատեն, վախճանելոյն դոյլոց քննութիւնը Մի-
աբանական Ընդհանուր Ժողովալ ընտրեալ Յանձնուաթիրի
մէ գործակցութեամբ կատարուելով (Յօդ. 27):

ԳԼՈՒԽ Բ.

Վ. Ա. Ր Զ ՈՒԹԻՒՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

Յօդ. 21°. Արբոց ՅԱԿՈՎԵՍՆՅ Միաբանութեան Վար-
չութիւնն յանձնուած է Առաքելական Աթոռոյ Գահակալ
Պատրիարքի Նախադահութեամբ Տնօրէն Խորհրդոյ մը, որ
համարատու է առ Միաբանական Ընդհանուր Ժողով, և
սա՛ առ Ազգային Երեսփոխանական Ընդհանուր Ժողով:

Ա. Վ. ՊԱՏՐԻԱՐՔ

Յօդ. 22°. Պատրիարքը Արբոց Յակովեանց Առաքե-
լական Աթոռոյ ցկեանս Գահակալն է, Գլուխ համանուն
Միաբանութեան, Նախադահ Միաբանական Ընդհանուր
Ժողովոյ և Տնօրէն Խորհրդոյ, և Գործադիր Վարչական ո-
րոշմանց :

Յօդ. 23°. Պատրիարքին պաշտօնն է միանդամայն եւ
պարտաւորութիւնը՝ Միաբանութեան կանոնագրին ճշ-
դիւ հետեւողութեամբ,

Ա. Կառավարել հայրաբար Միաբանական Ուխտոն Սըր բոց Յակովեանց, և օր աւուր բարեկարգութեամբ և գիւ տութեամբ առաւել զարգացմանն հոգ տանել:

Բ. Տնօրինական Ա. Տեղեաց և այլ ուխտատեղեաց նը կատմամբ Ա. զգային սեփհականութեանց և արտօնութեանց անկորուտ և պայծառ պահուելուն հսկել.

Գ. Ա. Աթոռոյ Թէմական Ժողովոդոց Առաջնորդական խնամք տանել:

Դ. Ա. Աթոռոյ սեփհական Վանօրէից եւ հալուածոց պահպանութեան և բարգաւաճմանն հոգ տանել. և

Ե. Այս Հաստատութեանց շնորհիւ և Ա. Աթոռոյ կարողութեան չափով՝ Ա. զգային Պատրիարքակութեան ծաւալմանն օժանդակել:

30Դ. 24°. Պատրիարքն՝ Եթէ հակառակ վարուի Միաբանութեան կանոնագրին, ամբաստանութեան նէրքեւ կ'ընկնի:

30Դ. 25°. Ամբաստանութիւնը կրնոյ Միաբանութեան մէջ տեղի ունենալ, եւ կրնոնուի Միաբանական Ընդհանուր Ժողովով (Յօդ. 9) և կամ Աղդային Երես փոխանաց կողմէն կ'արտասանուի: Մի և միւս պարագայիս մէջ Միաբանական Ընդհանուր Ժողովոց ամբաստանական Տեղեկագիրն կամ Երեսփոխանական ամբաստանագիրն Ա. զգային Երեսփոխանական Ժողովոց Մտեանը կ'ենէ, և անդ կրնոնուի և վճիռ կ'առնու՝ կ. Պատրիարքի ամբաստանութեան նկատմամբ հաստատեալ կանոնաց համեմատ:

30Դ. 26°. Եթէ Ա. զգ. Երեսփոխանական Ժողովոց վճռով ամբաստանեալ Պատրիարքը Ա. Աթոռէն հեռաւ նալու դատապարտուի, անմիջապէս Միաբանական Ընդհանուր Ժողովն Տեղակալութեան համար Ընդրժելաց Յուշակ կը պատրաստէ ըստ օրինակի Պատրիարքական ընտրելեաց, (Յօդ. 29) և Տեղեկագրութեամբ կը ներկայէ Ա. զգ. Երեսփոխանական Ժողովոց, որ անոր մէջէն կ'ընտրէ զՏեղակալն

և Բ. Դրնէն հաստատութեան պաշտօնագիրն ընդունելով կը յանձնէ նմա Պատրիարքական իշխանութիւնը մինչեւ ցներումն եւ վերահաստատութիւն Պատրիարքին կամ մինչեւ յմահ նորին:

30Դ. 27°. Եթէ Պատրիարքի վախճանմամբ Առաքելական Աթոռուր թափուր մնայ, Պատրիարքական փոխանորդ Յարաբերութեանց Տեսուչը որ Պատրիարքի հրանտութեան ժամանակ միայնակ կը փոխանորդէր անոր Պաշտօնին, անմիջապէս կը հրաւիրէ Առարարապէտն ի Ընդհանուր Ժողովուրածութեան առժամկայ Յանձնախումբ կազմել Պատրիարքական փոխանորդութեան. եւ սա Միաբանական Ընդհանուր Ժողով գումարել փութալով՝ նախ Եօթն անձերէ բայլիցեալ քննիչ Մանախումբ մը ընտրել կուտայ, որ պաշտօն ունի Տնօրէն խորհրդոց հետ Պատրիարքի գոյքն եւ ընդհանրապէս Պատրիարքարքնի մէջ գտնուած ամեն բան գրի առնուել եւ վերացնել պահէելով Տեղեկագիր մատուցանել Ընդհանուր Ժողովոց Միաբանութեան (Յօդ. 19 և 20) և ապա Պատրիարքական Տեղակալը, որ քուէից բացարձակ առաւելութեամբ կ'ընտրուի միանուն քուէով, և որ մինչեւ իր ընտրութեան հաստատութեան պաշտօնագրոյն կ. Պօլսէն գտնը վերցիշեալ առժամանակեայ Պատրիարքական փոխանորդութեան Յանձնախմբին իբր անդամ կը գործէ, բայց պաշտօնագրոյն համեմէն Ետքը՝ յիշեալ Յանձնախմբին պաշտօնը կը վերջանայ, և անդամները իւրաքանչիւր իր մասնաւոր պաշտօնին զբաղելով Տեղակալը կը վարէ Պատրիարքին իշխանութիւնը ըստ Յօդուածոց:

30Դ. 28°. Պատրիարքի վախճանման պատճառաւ ընտրուած Տեղակալին պաշտօնն է Պատրիարքի ընտրական դործողութեանց նախագահէն, և մինչեւ ցգահակալութիւն Նորընտիր Պատրիարքի անոր պաշտօնը վարել ըստ կանոնագրի Միաբանութեան:

30Դ. 29°. Արուսաղէմի Առաքելական Աթոռոց
Պատրիարքը Ազգային Երեսփոխանական ժողովով կ'ընտր
րուի Միաբանութեան ներկայած ընդուլեց մեջէն, որոց
ցուցակը կը պատրաստուի հետեւեալ կերպով։

Նախ՝ Միաբանական Ընդհանուր Ժողով կը գումարի՝
Միաբանութեան ամբողջ Եկեղեցական անդամոց կեսէն
գէթ մէկ աւելի թուով, եւ ընդ նախագահութեամբ
Պատրիարքական Տեղակալի, որ կը յիշեցունէ Ժողովակա
նաց Պատրիարքական ընարելութեան արժանաւորութեան
հանդամները եւ կը հրաւիրէ զնոսա խղճի մտօր կատա
րեւ իրենց ընտրութիւնը։

Իւրաքանչիւր ընտրող թղթի մը վրայ կը գրէ այն ամեն
Միաբան Եպիսկոպոսաց և Վարդապետաց անունները, որք
երեսուն և հինգ տարին լրացուցած, և Օսմանեան Տէրու-
թեան հպատակ ըլլալով, ըստ իւր խղճի կրօնական, բա-
րյական և ուսումնական բարեմանութեամբք արժանի
են Պատրիարքական Գահը բարձրանալու։

Քուէ համար կը կատարուի սցն քուէից, և առաւելա-
գոյն քուէ ստացող անուններէն քուէից առաւելութեան
կարգաւ եօթն անձններ որոշուելով՝ Առաջն յուշակ մը կը
պատրաստուի Խօնէնին ընդուլեց։

Ժողովականիք երկրորդ անգամ Քուէարկութեան կը
հրաւիրուին՝ սցն եօթներին ընարելեաց ցուցակին մե-
ջէն միայն երեք անձի վրայ քուէնին ամփուներու պայ-
մանաւ։ եւ քուէ համար կատարուելով Երկրորդ յուշակ ճը
կը պատրաստուի Երեքին ընդուլեց իւրաքանչիւրին ընդու-
նած քուէից առաւելութեան կարգաւ խակ եթէ Եթիու-
նտրութեանց ժամանակ հաւասար քուէներ պատհին՝
վիճակաւ կ'օրոշուի ընտրելին։ և սցն երեքին ընարելեաց
ցուցակին երբ արժանաւորագունից ընդուլեց յուշակ հանդերձ
առաջնին Եօթներին ընարելեաց ցուցակաւ, և իւրաքան-
չիւր ընտրելոյ բարեմանութիւնին և արդիւնին նկա-

րագրող Տեղեկագրով կը ներկայուի Ազգային Երեսփոխա-
նական Ընդհանուր Ժողովոյ, որ անսնց մեջէն կ'ընտրէ
Պատրիարքն Ս. Երուսաղէմի, Կ. Պօլսոյ Պատրիարքի
ընտրութեան տրամադրութեանց համեմատ։

30Դ. 30°. Նորընտիր Պատրիարքը՝ եթէ Վարդապետ
է, Միաբանական Ընդհանուր Ժողովոյ վկացականով եւ
Կ. Պօլսոյ Պատրիարքի յանձնարարութեամբ (ինչպէս օրէն
է Ս. Երուսաղէմի Աթոռուէն 'ի Ս. Եջմիածին զրկուած բո-
լոր Եպիսկոպոսացու վարդապետաց համար,) Ս. Եջմիածին
կ'ուղեւորի և Եպիսկոպոսաւթեան աստիճան կը բարձ-
րանայ. և վերադարձին 'ի Կ. Պօլսոյ յատենի Ազգ. Ժո-
ղովոյ ուխտ ընելով « Հաւատարիմ մնալ Տէրութեան,
Ազգին և Արքոյ Աթոռուցն Երուսաղէմի, և Հսկել անմթերի
գործադրութեան կանոնագրի Միաբանութեան ո և ըն-
դունելով կայսերական Հրամանագրի՝ կը դառնայ 'ի Ս.
Երուսաղէմ և կը գահհակալէ իր Աթոռոն ։

Խակ եթէ Եպիսկոպոս է, ընդունելով իր Ընտրութեան
և Հաւատարութեան պաշտօնագրերն յատենի Միաբանա-
կան Ընդհանուր Ժողովով կը կատարէ վերսիշեալ ուխտն
և կ'անցնի Աթոռոն Պատրիարքական։

Բ. Տնօրէն Խորչուրդ

30Դ. 31°. Տնօրէն Խորհուրդը կը կազմուի Ս. Աթո-
ռուց մեջ պաշտօնակալներէն, որք են, 1. Պատրիարք
1. Կուսամարարապետ

2. Յարաբերութեանց Տեսուչ կամ

Պատրիարքական փոխանորդ

3. Ելեւմուխ Տեսուչ

4. Ուսումնապետ

5. Տնտեսապետ, եւ

6. Կալուածապետ

Յօդ. Յ2°. Տնօրէն Խորհրդոյ անդամ սոյն մեծ պաշտօնակալք կ'ընտրուին Միաբանական Ընդհանուր Ժողովն, անձնիւր անդամ իր պաշտօնի որոշմամբ։ և Լուսարաբագետք ցկեանս իր պաշտօնը վարելու, իսկ միւսներն միայն Երկու տարի ճառացելու պայմանաւ։ Սոյն վերջին ներն անմիջապէս վերընտրելի են։

Յօդ. Յ3°. Այս պաշտօնակալք կը գործեն անհատաբար՝ իւրաքանչիւր պաշտօնի համար սահմանեալ կանոնադրութեան համեմատ, առնելով նաեւ ՚ի հարկին իրենց օգնական գործակից Մասնախմբեր, և պարբերաբար մէկու գումարութել Տնօրէն Խորհուրդ կը կազմեն, որոյ կը նախագահէ Պատրիարքը կամ իր փոխանորդը, և կ'առաջնորդէ իր Դիւանը՝ կազմեալ մէկ Ասենապետէ և մէկ Ատենագործէ, զոր ինքն իր մէջէն կ'ընտրէ՝ Երկու տարի պաշտօն վարելու պայմանաւ։

Յօդ. Յ4°. Տնօրէն Խորհրդոյ պաշտօնն է Ա. Աթոռոյ մեծ պաշտօնակալաց ընթացիկ սովորական գործերէն դուրս՝ մասնաւոր պարագայից մէջ ընելու տնօրէնութիւններն սահմանել, հանրական ինդիբները լուծել, և Վարչական զանազան ճիւղերու պաշտօնակալներն՝ իւրաքանչիւր ճիւղի գլուխ մեծ պաշտօնակալին առաջարկութեամբ ընտրել, պաշտօնավարութեան ժամանակը սահմանել, հրահանգներնին տալ և կանոնաց սահմանութեանը հակել։

Յօդ. Յ5°. Տնօրէն Խորհուրդը չըրս ամիսն անդամմը Աթոռոյ ելեւմոխց վիճակը կը ստուգէ ինչպէս նաեւ Վարչական բոլոր ճիւղերու վրայ մասնաւոր Տեղեկագիր կ'առնու. Պաշտօնակալներէն. եւ ամեն տարեգլուխ՝ անցելոյն հաշիւները կը փակէ, եւ յաջորդին Ելմուացյցը կանխաւ յարդարելով բացատրական Տեղեկագրութեամբ կը ներկայէ Միաբանական Ընդհանուր Ժողովը։

Յօդ. Յ6°. Տնօրէն Խորհուրդը պատասխանատու է առ Միաբանական Ընդհանուր Ժողով, անձնիւր անդամ

առանցինն իր պաշտօնին՝ և բոլոր անդամիք հաւաքառիւ Խորհրդոյ անօրէնութեանց նկատմամբ։ Սոյն պատասխանաւութեանը կատարուի Միաբանական Ընդհանուր Ժողովը մէջ կանոնաւորապէս տեղի ունեցած հարցմանց պատասխաննելով և Տարեկան համարատու Տեղեկագրութեամբ Խորհրդոյ։

Յօդ. Յ7°. Տնօրէն Խորհրդոյ անդամիք չեն կրնար ու րիշ պաշտօն ստանձնել, ոչ իրենց անդամակցաց յատուկ և ոչ անոնց ստորակարգեալ պաշտօններէն. ինչպէս նաև չեն կրնար միանդամայն Տնօրէն Խորհրդոյ անդամ եւ Ընդհանուր Ժողովը Ատենապետ գտնուիլ։

Գ. ՄԻԱԲԱՆԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ,

Յօդ. Յ8°. Միաբանական Ընդհանուր Ժողովը անդամ են Միաբանութեան բոլոր Եկեղեցական անդամներն, մինչեւ ՚ի Սարկաւագ՝ ՚ի միամին համարեալ։

Յօդ. Յ9°. Պատրիարքը կը նախագահէ Ընդհանուր Ժողովոյ, և Ա. Աթոռութափուր Եղած Ժամանակ՝ Պատրիարքական Տեղակալը։ Բայց Ընդհանուր Ժողովն իր Դիւանն ունի մասնաւոր՝ Ատենապետ եւ Ատենագիր եւ Փօխանորդներէ կազմեալ, զորս Երկու տարի պաշտօն վարելու պայմանաւ կ'ընտրէ իր մէջէն գաղտնի քուեարկութեամբ։

Յօդ. Յ10°. Ընդհանուր Ժողովը կը գումարուի՝ Ա. Կանոնաւորապէս ամեն ամսագլուխ, ցորչափ որ խնդիր կայ իր Օրակարգին մէջ. եւ

Բ. Պատրիարքակալ՝ Երբ Պատրիարքը կամ Տնօրէն Խորհուրդը մասնաւոր խնդրոյ մը համար հարկ տեսնեն, և կամ Ընդհանուր Ժողովը Ս. Երուսաղէմի մէջ գտնուող անդամոց մէկ Երրորդ մասն բացորոշ խնդրոյ մը համար ստորագրեալ խնդրագրով հայցեն անոր գումարումը։

Յօդ. Ա 1°. Պատրիարքը՝ կամ Ս. Աթոռոց պարագ ժամանակ Տեղակար՝ և Պատրիարքի ամբատանութեան ժամանակ Պատրիարքական ժիսամապգը կը հրաւիրէ զանդամը ՚ի ժողով, ամեն անդամ Օրակարգի խնդիրը գէթ երկուան ժամ առաջ գրով ծանուցանելով ամեն մէկուն։

Յօդ. Ա 2°. Ս. Երաւանց ժամանուոց Միաբանական Ընդհանուր ժողովոց անդամոց թուոյն կեսէն մէկ աւելին բաւական է օրինաւոր ատեան կազմելու և ամեն խնդիր լուծելու և ընտրութիւններն ընելու, բաց ՚ի Պատրիարքական ընտրելեաց և Աւագ Լուսարարի ընտրութիւններէն որոց համար Ընդհանուր ժողովոց բողը անդամոց կէտէն գէթ մէկ աւելի անդամոց նէրկայութիւնն անհրաժեշտ է։

Յօդ. Ա 3°. Միաբանական Ընդհանուր ժողովոց պաշտօնն է,

Ա. Պատրիարքական ընտրելիններն, Եւ Ս. Աթոռէն Պատրիարքի հեռացուցման ժամանակ Տեղակարութեան ընտրելիններն, և Ս. Աթոռոց թափուր մնացած ժամանակ Տեղական, և Տնօրէն Խորհրդոց անդամ՝ Ս. Աթոռոց մէծ Պաշտօնականներն ընտրել։

Բ. Միաբանական Վարչութեան զանազան ճիւղերու Եւ նոյն խակ իրեն համար մասնաւոր կամոնագրութիւններ հաստատել, կամ պայմաննեալ ժամանակին բարեփոխել, հանրական ծանրակիլու խնդիրները լուծել, փոխառութեանց և Ս. Աթոռոց սեփհական կարլւածոց վաճառման կամ գնման պէտքը վճռել և սպայմաններն սահմանել, Եկեղեցական Միաբանից անդամակցութեան ընդունելութիւնը որոշել, աստիճանի բարձրացման արժանաւորութիւնը քուէարկել, ամբատանութիւնը դատել, Միաբանական կեանքէ հրաժարումը վճռել, արտաքսումն արտասանել, և ՚ի դէսս մահուան՝ անոնց ինչպէս նաև Պատրիարքի, սեփհական գցից վրայ կանոնական Տնօրէնութիւնը կատարել, և վերջապէս Միաբանական Վար-

չութեան վրայ հսկողութիւն ընել, Եւ համար առնուլ Տնօրէն Խորհրդէն։

Յօդ. Ա 4°. Ո. Ամեն տարեգլուխ Միաբանական Ընդհանուր ժողովն Տնօրէն Խորհրդոց համարատուութեան Տեղեկագիրն և Ելմտացոյցն ընդունելով՝ ստուգելէն և վաւերացունելէն յետոյ իր կողմէն համարագուութիւն Տէվիկագիր կուղղէ առ Ազգ Երեսփոխանական ժողով, մասնաւոր խնամով նշանակելով ՚ի նմա՝

Ա. Տարւոյն մէջ Միաբանական անդամոց ընդունելութեան, պաշտօնավարութեան, հաւատարիմ ծառայութեանց համար եղած վարձատրութեանց, ձեռնադրութեանց, հրաժարման, արտաքսման և մահուան վերաբերեալ տնօրէնութիւններն։

Բ. Տարւոյն Ենթարկեալ Ելմտացոյցն նկատմամբ Ելեւմոից կապարեալ վիճակը, և ՚ի մասնաւորի փոխառութեանց և կալուածական գնմանց Եւ վաճառմանց վերաբերեալ տնօրէնութիւններն, և պարտուց վճարման նկատմամբ ՚ի գործ դրուած միջոցներն և արդիւնք նոցին։

Գ. Յաջորդ տարրուան Ենթադրեալ Ելմտացոյցն և Ելեւմոից հաւասարակշռութեան համար որոշուած միջոցներն։

Դ. Միաբանական անդամոց ուսութիւնական յառաջադիմութիւններն, և Ընդհանրապէս Ազգային Պատրիարքակութեան նկատմամբ գործադրուած միջոցներն և արդիւնք նոցին։ Եւ

Ե. Տնօրինական Ս. Տեղեաց և այլ Ռւխտատեղեաց մէջ Օտարաց հետ ընկերովի և առանձինն Ազգային արտօնութեանց և սեփհականութեանց մասին պատահած նշանաւոր գէպքերն, և ասոնց նկատմամբ ընդ Ազգային կեդրոնական Վարչութեան, ընդ տեղական Կառավարութեան, ընդ Քրիստոնեայ Օտարազգիս Եւ ուղղակի ընդ Կահիսարարս Տէրութեան կամ այլ Պաշտօնակալս տեղի ունեցած Յարաբերութիւնն և արդիւնք նոցին։

ՊԱՐՁԱԿԱՆ ՊԱՇՏՈՆ Ք

1°. ՀՈՒՍԱՐԱՐԱՊԵՏ

Յօդ. 45°. Լուսաբարապետին պաշտօնն է՝ Ա. Տնօրինական Ս. Տեղեաց և այլ Ռւխտատեղեաց և բոլոր Եկեղեցեաց մէջ աստուածային պաշտաման ըստ կանոնաց Եկեղեցւց կատարուելուն մերատեսչութիւն, եւ

Բ. Ա. Աթոռացն սեփհական բոլոր եկեղեցական անօթոց, զարդուց, զգեստուց, գրեանց և այլ կահուց և կարասեաց անկորուստ և անեղծ պահպանութիւնն:

309. 46°. Լուսաբարապետին իշխանութեան ենթակիւայ են՝

Ա. Ի մասին Եկեղեցական պաշտաման, Միաբանութեան բոլոր Եկեղեցական անդամներն, և ՚ի մասնաւորի ժամօրհնող, ժամասաց, ժամարար, եւ խստովանահայր վարդապետը, Արքաւագունդը և Դպիրը, Մասագործ եւ ժամակոչ քրծազգեապէ, եւ

Բ. Ի մասին աւանդապահութեան, բոլոր կուսարարք
և այլ սպասարկութեան հետեւութեան գործութեան:

309. А7°. У. Աթուայ Աւանդատան մէջ ինչպէս
նաեւ զանազան Ուխտատեղեցւաց և սուրբ Տաճարաց մէջ
գտնուած բալոր Եկեղեցական անօթոց, զարդուց, զգես-
տուց, գրեանց և այլ կահուց և կարասեաց մանրապա-
տում Մայր Տումարն Ս. Աթուայ Աւանդատան մէջ պա-
հուելով, Լուսարարապեսն՝ Միաբանական Ծնդհանուր
Ժողովով ընտրուելէն, և սոլորական արարողութեամբ
Աւանդատան բանալին Ս. Գլխազրեն իր ձեռօք առնլէն
եաբը, նոյն Տումարն՝ ինչպէս նաեւ իր նախորդի մասնա-

ւոր Տումարն՝ Աւանդատան վիճակին հետ բաղդատելով, անոնց մէջ կ'արձանագրէ իր գիտողութիւնքն եւ կը ստորագրէ :

30†. 48°. Ηυραφιάνειρ Λουσαρωριαψητειο ήρ Φαμαν
ναλζήν ζαμαρ μασίνατορ Φαψιατζήνεωτ Σουταρ Μηρ Κ'ρη
θοτένη Σηνορέζην Συπρέρρητέζη, Και αναρ Μεζ Κ'αρδαναναφρέζ Μάνα
ραμαναναρέωρ¹ Π. Β'. Β'νεξ ανοθ, ρρέεσι, ρραρη, Καιγήν ορ
Κριαναδηνοτη ήρεζη Ιωακέζη Σηνορέζη Συπρέρρητη, Και Β. Β'νεξ
φιαφιμοτεθήτην ορ Ζαρητ Κρι ακέδηνοτη Και Σηνορέζη Συπρέρρητη
ορηργματερ Κρι Κασαρητη Πιεωνηρωτων Μεζ φιανητεαδ ανο
θηη, ρρέεσιοτη Και Αγήν, ψραγ (Νηρηρηθηθήτην, Δετη φια
φιαφιοτεθήτην, Ζηνηθηθήν, Καιγήν), Και αιθην Μεζ Κ αρδαναναφρια
θητων ινερρετε θεζ Β'νεξ Κρι ανηραφρέζ Και θεζ Σηνορέζη Συπρ
ρέρρητη Ζηιτανηζην απορηαφρέζ Κρι ανηραφρέζ :

2° ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ՏԵՂՈՒԿ

ԿԱ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ՓՈԽՎԱՐՈՒՄ

30† · 49°. Յարաբերութեանց Տեսչին՝ որ միանգամյան Պատրիարքական Փոխանորդի ախողութեանց կը կըէ, պաշտօնն է Վերատեսչութիւն յարաբերութեանց Ա. Ա. թուայն ընդ-Ազգային կեդրոնական Վարչութեան, ընդ Մայր Եթոռաց Արարատեան, ընդ Կադավարութեան, ընդ Ճեմական ժողովրդեան, և ընդ Օտարագուհի Քոհաստմեաս:

301. 50°. Յարաբերութեանց Տեսչին իշխանութեան
ենթարկեալ են Թարգմանն և օգնականք, ՚ի դիմաց Ա. Ա.-
թուայ թեմական ժողովրդեան Առաջնորդ կամ Առաջ-
նորդական տեղակալ կարգեալ, և Տեղական կառավարու-
թեան ժողովաց անդամ ցուցուած ահաձիք, պահակը և
դժուարան :

307. 51°. Յարաբերութեանց Տեսչին պարտաւորութիւնն է՝ Ս. Աթոռույց յարաբերութեանց մէջ անկիրութա

պահել Աղքին իրաւունքն, և անարատ՝ Միաբանութեան պատիւը . չըներերով օտարաց՝ որ և է կերպով Աղքային իրաւանց սահմաններն զանցանելու թեւակիսել, եւ ոչ աղքայնոց՝ անխորհուրդ նախանձայուղութեամբ օտարաց իրաւունքը զանալու փորձ փորձել. և առաջնորդ ունելով ինքեան՝ Ա. Տնօրինական Ա. Տեղեաց և այլ Ուխտաւեղեաց նկատմամբ՝ պաշտօնական հրամանագրովք հաստատուած Աղքային իրաւունք, սեփհականութիւնք և արտօնութիւնք եւ վաւերական հնաւանդ սովորութիւնք . (Տե՛ս Բոլանդակութիւն Աղքային իրաւանց Արբոր Յակովեանց Առաքելական Աթոռուցն յԵրուսաղէմ) :

Բ. Աղքային Կեդրոնական Վարչութեան յարաբերութեանց մասին՝ Սուրբ Աթոռուցն իրաւունք և պարաիր որք բովանդակեալ են ՚ի կանոնագրիս եւ յԱղքային Սահմանագրութեան :

Գ. Արարատեան Մայր Աթոռուց նկատմամբ՝ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսութեան իրաւունքն և պարտուալաւաշաճ պատկառանքն :

Դ. Տեղական կառավարութեան հետ, և ՚ի մասին առաջնորդական Վարչութեան թեմական ժողովրդոց, Աղքային Սահմանագրութեան հաստատած Առաջնորդական իրաւունք և պարտք :

Ե. Թեմական ժողովրդոց հետ, պարտաւորութիւնն զոր ունի Ա. Աթոռն անոնց հսկեւորական և կրթական պիտոյքը խնամելու, օգնելու նաև նիւթապէս՝ մէջեր նուն աղքատութեամբ տառապէալ անաերունչ որբոց և այրեաց, մանաւանդ Ա. Երուսաղէմի մէջ, չըներելով երբեք որ սոյն ժողովուրդը փոխանակ օգնական լինելու Ա. Աթոռուցն, անոր օգնութեան իրաւունք ունեցածի պէս վարուելով բեռ ըլլան անոր նիւթապէս և բարյապէս :

ՅՕՒ. Ֆ2°. Յարաբերութեանց Տեսուչն բաց յընթացիկ եւ կանոնովք նախատեսեալ գործերէն զոր ինքնին

կը տնօրինէ, ամեն պարագայի մէջ Տնօրէն Խորհրդոց կը գիմէ և անոր խորհրդով կը գործադրէ, ինչ որ արժան է իր պաշտօնին կատարմանը, ջանալով միշտ իրաւագիտական եւ քաղաքագիտական նախազգույշ միջոցներով տեղի չը ձգել ՚ի մերժաց դրամական աւելսրդ ծախուց կամ պաշտպանողական նիւթական դիմադրութեան :

3°. ԵԼԵՒՄՈՒՅ ՏԵՍՈՒԻՉ

ՅՕՒ. Ֆ3°. ԵԼԵՒՄՈՒՅ Տեսչի պաշտօնն է՝ Ա. Աթոռուց ԵԼԵՒՄՈՒՅ կանոնաւոր տնտեսութեան և համարակալութեան վերատեսչութիւնը :

ՅՕՒ. Ֆ4°. ԵԼԵՒՄՈՒՅ Տեսչին իշխանութեան ենթարկեալ են Ա. Աթոռուց Գանձապէտն և Համարակալն, և ՚ի մասին Ելմտական գործողութեանց բոլոր պաշտօնակալքը Միաբանութեան . յնչպէս Ա. Պատրիարքն՝ Կոնդակադրամոց, Տղայանուէրի և այլ բարեպաշտօնական նուիրաց համար, Գարապաննկալը՝ գարպասական եւ իւղագնի ողորմութեանց համար, բոլոր Հայարնակ գաւառաց Եկեղեցեաց մէջ Ա. Աթոռուց յատուկ եղած գանձանակաց Հռգաբարձուք՝ հաւաքուած նուիրաց համար, և այլն, համարատու են նմա :

ՅՕՒ. Ֆ5°. Ա. Աթոռուց ԵԼԵՒՄՈՒՅ ամեն տարի Տնօրէն Խորհրդոց առաջարկութեամբ՝ Միաբանական Ընդհանուր Ժողովով կը սահմանուին կանխաւ, եւ ըստ նոյն Ելմտացուցի կը տնօրինուին Ելմտական տնտեսութեան զանազան ճիւղերու պաշտօնակալաց ձեռօք, որոց ամենուն գործաւնութեանց կանոնաւորութեանը կը հսկէ Ելմտական Տեսուչն, և պարբերաբար համար կ'առնու, և ըսրս ասիսն անգամ մը Ա. Աթոռուց Ելմտական վիճակը կը ներկայէ Տնօրէն Խորհրդոց :

ՅՕՒ. Ֆ6°. ԵԼԵՒՄՈՒՅ Տեսուչն ինքնին կը հրամանէ բոլոր սովորական եւ Ելմտացուցով նախասահմանեալ ծախուց

վճարումն՝ Գանձապետին, և իր հրամանաւ կը յանձնուին նմա՝ բոլոր հասք եւ արդիւնք Ս. Աթոռոյ՝ բարեպաշտա կանք և կալուածականք : Խակ արդարոյ խրժի ծախուց համար, մինչեւ տարեկան երեսուն և վեց հազար զուրուշ Տնօրէն Խորհրդոյ, և անկէ աւելի գումարաց համար՝ Ընդհանուր Ժողովոյ որոշումն և պաշտօնագիրն հարկ է որպէս զի Ելեւմտից Տեսուչն կարողանայ վճարումն հրամանել :

ՅՈՒ. 57°. Ելեւմտից Տեսուչը կը նախագահէ փոխառական գործողութեանց Ս. Աթոռոյն . բայց անոնց պէտք և պայմանները Տնօրէն Խորհրդոյ առաջարկութեամբ Միաբանական Ընդհանուր Ժողովով կը վճռուին և կը սահմանուին :

ՅՈՒ. 58°. Գանձուց պահպանութիւնը և մասնաւր հաշուակալութիւնը Գանձապետին յանձնուած է, որ առանց հրամանագրի Ելեւմտից Տեսչն ոչինչ կը վճարէ և ոչինչ կ'ընդունի, և համարատու է նմա :

ՅՈՒ. 59°. Ս. Աթոռոյ բոլոր ելմոտական գործողութիւնը կրկնատումարի օրինքը կ'արձանագրուին Համարակալի ձեռօք, որ ընդ հսկողութեամբ Ելեւմտից Տեսչն կը գործէ, և հաջու կը տեսնէ բոլոր պաշտօնակալաց հետ և համարատու է նմա :

4°. ՈՒՍՈՒՄՆԱՊԵՏ

ՅՈՒ. 60°. Ուսումնապետին պաշտօնն է Ս. Աթոռոյ՝ դաստիարակութեան, գիտութեանց եւ գեղարվեստից վերաբերեալ բոլոր գործոց վերատեսչութիւնը, և ի մասնաւորի ձառանգաւորաց Արժարանի մնօրէնութիւնն է :

ՅՈՒ. 61°. Ուսումնապետի իշխանութեան ենթարկեալ են ֆառանգաւորաց Վարժարանի, Դպրաց դասարանի, Քաղաքացւոց Երկսեռ նախակրթարանաց բոլոր Պաշտօնակալք, և Տպարանի, Գրավաճառառութեան սենեկի, Թանգարանի և Լուսանկարի Գործակալք :

ՅՈՒ. 62°. Ուսումնապետը կը սնօրինէ , ըստ որոշման Տնօրէն Խորհրդոյ, ինչ որ արժան է Գաստիարակութեան մասին՝ Ս. Աթոռոյ պարտականութիւնը կատարելու համար առ Թեմական Ժողովութոս, առ Միաբանութիւն Արքոց Յակովլեանց և առ Աղջին :

ՅՈՒ. 63°. Թեմական Ժողովութոց նկատմամբ Ս. Աթոռոը պարտի Նախակրթական՝ և բատ տեղույն նաեւ Երկրորդականով խառն դաստիարակութիւն տալ մանկանց, յրի՝ կարօտելոց, և դիրամագլուխ լուղիա՝ անոնց որք կարողութիւն ունին վճարելու : Ուսումնապետը կը կարգադրէ ըստ այնմ ամեն տեղ պէտք եղած Երկսեռ Գպրացներն, և Աղջակին կեդրոնական Վարչութեան ընդունած Գաստիարակութեան ընթացից համաձայն՝ ամենուն կանոնաւոր սնտեսութեան եւ յառաջադէմ զարգացմանը կը հսկէ :

ՅՈՒ. 64°. Ս. Աթոռն իւր Միաբանութեան նկատմամբ Եկեղեցական և Ուսումնական կատարեալ Գաստիարակութիւն տալու պարտաւորեալ ըլլալով, Ուսումնապետը կը կարգադրէ Ժատանգաւորաց Վարժարանն այն պէս որ աշակերտք արդէն նախակրթեալ, հասակաւ 16 էն մինչ 18, և իւր Ժատանգաւորք Եկեղեցւոյ ընտրութեամբ ընդունուելով, ուսանին մէկ կտղմէն՝

1°. Եկեղեցագիտութիւն-Հայերէն, Գաղղիերէն և Տաճկերէն :

2°. Կրօնագիտութիւն :

3°. Գանսկագիտութիւն - Թուաբանութիւն կատարեալ, Գրահաշվու և Տարեքը Երկրաչափութեան :

4°. Գատմութիւն - Արբազան, Աղջային և Արտաքին :

5°. Երգեցողութիւն - Ճայնագրութեամբ Եկեղեցական և Աղջային :

- 5°. Աշխարհագրութիւն :
- 7°. Տիեզերագրութիւն :
- 8°. Գծագրութիւն և գեղագրութիւն :
- 9°. Տարերք Բնական Պատմութեան և Գիտութեանց :
- Եւ միւս կողմէն՝ վարժութիւն կրօնաւորական կենաց, կանոնաւորապէս դպրութիւն ընելով Եկեղեցւց մէջ, և փափող արժանաւորներն՝ գեռ յլնթաց դաստիարակութեան՝ մինչ ՚ի կիսասարկաւագութիւն, և յաւարտ ու ման՝ Սարկաւագութեան աստիճան բարձրանալով, ընդունուին՝ ՚ի ծառայութիւն Ս. Ա.թոռոյ. և մնացածներն իրենց կարողութեան համեմատ՝ Դպրաց կամ Քրծազգեցից դասուն մէջ գործածութիւն ըստ կանոնագրի Միաբանութեան :
- Ուսումնապետը կը կարգադրէ նաեւ մասնաւոր Դասարան՝ Դպրաց, Քրծազգեցից և ուսմունքնին անկատար Եկեղեցական Միաբանից յարմարաւոր ուսմունք աւանդելու համար. և թէ՛ այս Դասարանն և թէ՛ ծառանդաւորաց Վարժարանն իւր անձնական Տնօրէնութեան ներքեւ կը կառավարէ :
- 30Դ. 65°. Հնդհանուր Աղդին նկատմամբ՝ Ս. Ա.թոռումն Դաստիարակութեան զարգացման եւ ծաւալմանն օժանդակելու պարտաւորեալ ըլլալով, իր Ելեմից հաւասարակշռութիւնը գանելէն ետքը, բարձրագոյն ուսմանց Վարժարանն կը հիմնէ ՚ի կ. Պօլիս կամ ՚ի Հայաստան. եւ Ուսումնապետը Ս. Ա.թոռոյ կարողութեան չափով զայն կարգադրելով, Տեսութեանը վրայ կը հսկէ :

Բ. ԹԱՆԱՐԱՆ

- 30Դ. 66°. Ս. Ա.թոռոյ Թանգարանը՝ ձեւագիր և արպետ մասեաններով, հնագիտական նիւթերով և Բնական Պատմութեան և Գիտութեանց և Գեղարուեստից վերաբերեալ առարկայներով օժտեալ, Թանգարանապէտի մը

տնօրէնութեան ներքեւ կրանսեսուի՝ Աղդին և Միաբանական Ուխտին օգտակար ըլլալու զրութեամբ. եւ Ուսումնապետը կը հսկէ անոր ըստ օրինի պահպանութեան և անտեսութեանը վրայ :

Գ. ՑՈԱՐԱՆ

ՆԻ

ՄԵԽԵՍԱԿ ԳՐԱՎԱՀԱՅԱՅԻԹԵԱՆ

30Դ. 67°. Ս. Ա.թոռոյ Տաղարանը՝ Գրավաճառութեան սենեակով հանդերձ Տաղարանապէտի մը անտեսութեան յանձնուելով, Ուսումնապետը կը հսկէ երկուքին ալ կանոնաւորապէս, և Աղդին և Միաբանական Ուխտին բարոյավիս և նիւթապէս օգտակար ըլլալու կերպով տնտեսութելուն :

30Դ. 68°. Սոյն նպատակաւ Ուսումնապետը՝ միշտ Տնօրէն Խորհրդոյ որոշմամբ, միայն այն գրքերուն կուտայ Հրաման գրադրութեան որ կրօնից և բարոյականի դէմ ոչ ինչ չեն պարունակէր. և որ՝ եթէ գրսէն ծախքը վճարելով ապրապարուած չեն, գիւրամատչելի գնով կրօնան չափաւոր Ժամանակի մէջ ծախուիլ, և Տպագրութեան ծախքն հանդերձ տոկսեօք հատուցանել.

Հմանապէս Ս. Ա.թոռոյ հաշուոյն տպեալ պատրաստի գրեանց համար՝ Ուսումնապետը կը տնօրինէ գիւրութեամբ վաճառուելուն միջոցները, եւ անվաճառելիներն Պատիարակութեան ծաւալման համար հիմնեալ Ընկերութեանց բաշխել կուտայ ըստ որոշման Տնօրէն Խորհրդոյ:

Դ. ԼՈՒՍԱՆԿԱՐ

30Դ. 69°. Ս. Ա.թոռոյ Լուսանկարի գործարանը՝ ամեն տեսակ անտեղութենէ ազատ տեղ մը զետեղուելով,

աշխարհական դասէ Ճարտարարուեսափ մը կը յանձնուի
մասնաւոր պայմանագրութեամբ, եւ Ուսումնապետը կը
հսկէ սոյն պայմանաց ճշգիւ գործադրութեան :

5°. Տնտեսապետին պաշտօնն է՝ Միաբանու-
թեան անդամոց մննդեան, հագուսափ և բնակութեան,
և Եկեղեցեաց մոմի և ձեմի անտեսութեան, և Միաբա-
նական անդամոց և Երուսաղէմի բնիկ թեմական ժողովքր-
գեան կարօտելոց հիւանդութեան ժամանակ պէտք եղած
խնամարկութեան Վերաբերութեան:

30Դ. 71°. Տնտեսապետին իշխանութեան ենթար-
կեալ են՝ Ա. Մատակարար, Հանդերձապետ, Ամբարա-
պետք, Հացագործք, Խոհարարք, Աւագանապետք, Արձեփ
և այլ հասարակաց սպասաւորք :

Բ. Մոմագործ և Մոմավաճառ :

Գ. Բժիշկ, Գեղագործ և Հիւանդապահք :

Ա. Տնտեսութեան

30Դ. 72. Միաբանութեան մնունդի, հագուսափ և
բնակութեան հանդամնք (չափ, թիւ, տեսակ, և այլն)՝
ամեն տարեգլուխ Տնօրէն Խորհրդոց առաջարկութեամբ,
եւ ողջացհիկ կանոնաց հետեւողութեամբ Միաբանական
Ընդհանուր Ժողովով որոշուելով (Յօդ. 7), Տնտեսապետը
ըստ այնմ կը սննեսէ զՄիաբանութիւնն :

30Դ. 73°. Տնտեսապետը հոգ կը տանի մննդեան եւ
հագուսափ վերաբերեալ նախնական գլխաւոր նիւթերն
(ցորեան, իւղ, կտաւ, և այլն) ինչպէս նաև Եկեղեց-
եաց և Մոմարանի և Դիւցարանի պիտոյքն (ձեթ, մեղրա-
մոմ, գեղ և այլն) ժամանակին և պէտք եղած չափով և

Տնօրէն Խորհրդոց որոշած պայմաններով տռնել և ամբա-
րելու. և Մատակարարին, Ամբարապետաց, Խոհարարին
եւ Հանդերձապետին առևտրական գործովութեանց մէջ
հաւատարմութիւնը երաշխաւորող միջոցներ ՚ի գործ դը-
նելով, հսկել որ խրաբանջլւր ոք իր պաշտօնն ըստ օրինի
կատարէ, և ճշգտութիւն և մաքրութիւն աիրէ յամենայնի
և ամենուրեք :

Բ. Մոմարան և Մոմագործանութեան
Սենեսու

30Դ. 74°. Մոմագործութիւնն եւ Մոմավաճառու-
թիւնն մասնաւոր պայմանագրութեամբք Տնօրէն Խորհր-
դով մասնաւոր պաշտօնակալաց կը յանձնուին. և Տնտե-
սապետը կը հսկէ սոյն պայմանաց ճշգիւ գործադրութեան,
եւ պարբերաբար համար առնլով հաշիւ կը ներկայէ իր
կողմէն՝ Եկեւմտից Տեսչն :

Գ. Խնամակալութիւն Հիւանդան եւ Մերու

30Դ. 75°. Միաբանական Հիւանդաց յատուկ Այցե-
լարանի և Հիւանդարանի, ինչպէս նաև Քաղաքացի աղ-
քատ հիւանդաց Այցելութեան հոգն ու խամքը և Գեղա-
րանի Փեսութիւնը բժշկին, և Գեղարանի և Հիւանդարանի
տնտեսաւոթիւնը՝ Դեղագործին կը յանձնուի Տնօրէն Խոր-
հրդով և մասնաւոր պայմանագրութեամբք, և Տնտեսա-
պետը կը հսկէ ամոնց ճշգիւ գործադրութեան և ուղղա-
կի համարառու է սոյն պաշտօնակալաց։ Նոյնպէս Տնտե-
սապետը կը սննօրինէ ծեր և անկար Միաբանից մասնա-
ւոր ինամարդութիւնը :

Զ. Կալուսածագետ

30Դ. 76°. Կալուսածագետին պաշտօնն է Ա. Աթոռոց
սեփիհական Երուսաղէմի մէջ գտնուած կալուսածոց Տնօրէ-

առնիւնը, և Երուսաղէմի դուրս գտնուածներուն տնտեսութեան վերաբերութիւնը:

Յօդ. 77°. Կալուածապետին իշխանութեան ենթարկեալ են Նիւածապետ և իւր գործաւորք, և ՚ի մասին վերատեսչութեան, դրսերը գտնուող կալուածական Պաշտօննեայք (Ճապի, և այլն) Ա. Աժոռոց :

Ա. Ա. Երուսաղէմի Մէջ ԳՏԱԽԱՆ ԿԱՎՈՒԱՆՈՅ
ՏԱՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Յօդ. 78°. Կալուածապետը վարձու կուտայ Ա. Երուսաղէմի մէջ գտնուած կալուածները, իւրաքանչիւր վարձակալի հետ ըստ որոշման Տնօրէն Խորհրդոյ պայմանագիր կլնիքելով՝ ըստ Քաղաքական օրինաց, և ինք կը ժողովէ վարձերը և կը հսկէ հաստատեալ պայմանաց գործադրութեան :

Յօդ. 79°. Ա. Երուսաղէմի կալուածներէն մի միայն անտերունչ այրի և որբ Քաղաքացեաց կը արուի անլարձ ՚ի բնակութիւն, իւրաքանչիւրին համար Տնօրէն Խորհրդոյ որոշած պայմաններով, և կալուածապետը անոնց հետ ալ պայմանադրութիւն կը կերէ ըստ Քաղաքական օրինաց՝ իբր ընդ վճարող վարձակալի :

Յօդ. 80°. Կալուածապետը կը ստուգէ կալուածոց և նոյն իսկ վանուց նորոգութեան պէտքը և ըստ որոշման Տնօրէն Խորհրդոյ կը կատարէ իր հսկողութեան ներքեւ :

Յօդ. 81°. Կալուածապետը կալուածոց վարձքէն բընաւ ստակ ըստահէր իր քավ, ընդունածն անմիջապէս կը յանձնէ Ելեմոնից Տեսչին հրամանաւ՝ Գանձապետին, և ստիպողական նորոգութեանց պարագայից մէջ արտօնութիւն ունի ընդունել յիշեալ Տեսչութենէն մինչև հազար դուրսուց, առանց ստասելու Տնօրէն Խորհրդոյ որոշման :

Բ. ԴՐԱՅԵՐԸ ԳՏԱԽԱՆ ԿԱՎՈՒԱՆՈՅ ՏԱՏԵՍՈՒԹԻՒՆ
Վ. ԵՐԱՑԵՍՉՈՒԹԻՒՆ

Յօդ. 82°. Կալուածապետը կանոնաւոր յարաբերութիւն կ'ունենայ Ա. Երուսաղէմի դուրս կալուած գտնը և ողակներու կալուածական Պաշտօնակալաց հետ (Ճապի, և այլն), եւ ուր մասնաւոր պաշտօնակալ ըլկայ՝ Տեսչաց հետ. և ամեն տեղի կալուածոց վիճակի վրայ տեղեկութիւն առնելով և հաշիւ ընդունելով, կը ստուգէ եւ կը ներկայէ Ելեմոնից Տեսչութեան :

Յօդ. 83°. Ա. Ամեն ծախը Ելեկէն Ետքը՝ տարեկան գէթ 3 առ 100 արդիւնք ըլքերող կալուածները, և հեռաւորութեան կամ այլ պարագայից պատճառաւ կանոնաւոր մասեսութիւնը գժուարին կալուածները՝ ՚ի բաց առեալ անոնք որ ըլծախուելու պայմանաւ կատակեալ են Ա. Աժոռոց, Միաբանական Ընդհանուր Ժողովով ծախուելու, և անոնց տեղ արդիւնաւոր կալուածներ գնուելու, և կամ նոր գետին գնելու կամ նոր ընկելու որոշում արուած ժամանակ, կալուածապետը կը հոգայ անոնց ծախուելու գնուելու կամ ընուելու պարագայները, եւ կը հսկէ կանոնաւոր գործադրութեան որոշմանց Միաբանական Ընդհանուր Ժողովոյ :

Դ. ԴԱՐՊԱՍԸՆԿԱՆ

Յօդ. 84°. Դարպասընկալին պաշտօնն է Ուխտաւորաց դարպասական ողորմութիւններն և նուերներն հաւաքել, և կանոնաւոր հաշիւ բոնելով յանձնել Ելեմոնից Տեսչութեան միջոցաւ՝ Գանձապետին, և հսկել Ուխտաւորաց պատշաճապէս հիւրընկալուելուն :

Յօդ. 85°. Դարպասընկալի իշխանութեան ներքեւ են դարպասական Դրամնկալ և Տօմարակալ եւ Հիւրընկալ

վարդապետք , եւ այս վերջնայն միջոցաւ՝ Ուխտաւորաց Սենեկապանն , Շորապահը և պղնձեղէն Անօթապահը :

ՅՕԴ. 86°. Դարպասընկալն Դրամընկալ և Տօմարակալ ընկերներով և Հիւրընկալով մէկոտեղ իբր Դարպասական յանձնախումբը մէկ տարուան համար Տնօրէն Խորհրդով կ'ընտրուին և ամենն ալ անմիջապէս վերընտրելի են :

ՅՕԴ. 87°. Դարպասընկալն իր կրկին պաշտօնները կը վարէ մասնաւոր կանոնագրութեան մը համաձայն , որոց հիմնական սկզբունքն են ,

Ա. Խւրաքանչեւր Ուխտաւոր պարտականն է դարպասական նուէր եւ ողորմութիւն ընծայել Ա. Աթոռոյ , փոխարէն այն ամեն բարեաց զոր կ'ընդունի անկէ նիւթապէս՝ (սենեեակ , կարասիք , երեք անգամ կ'երակուր , և այլն) և բարոյապէս՝ (սրայծառութիւն Ուխտատեղեաց , որ Ա. Աթոռոյ ծախիւքն ձեռք կը բերուի) : Դարպասական յանձնախումբը ջանք կ'ընէ յորդորանոք պարտազանցութենէ ազատ պահել զուխտաւորս :

Բ. Ուխտաւորաց յատկացեալ բ'հակարաններն մաքուր , և կարասիք և պղնձեղէնք մասնաւոր Տումարներու մէջ արձանագրեալ Ուխտաւորաց մէկնելէն ետքը խնամով կը պահուին Շոտեմարաններուն մէջ , և Շորապահ և Պղնձապահ համարատու են ասոնց համար առ Հիւրընկալն և սա Դարպասընկալի միջոցաւ առ Տնօրէն Խորհրդութիւն :

8°. ԴԻՒԱՆԱՊԵՏ

ՅՕԴ. 88°. Դիւանապետին պաշտօնն է Պատրիարքական Դիւանատան Տեսչութիւնը :

ՅՕԴ. 89°. Դիւանապետին իշխանութեան ենթարկեալ են՝ Ա. Թղթակցութեան , Բ. Համարակալութեան և Գ. Կարեւոր գրութեանց բնագրին և բոլոր գրութեանց

օրինակներուն պահպանութեանը յատկացեալ Գրադարանի պաշտօնակալը , որոց ամենն ալ Տնօրէն Խորհրդէն կ'ընտրուին , Դիւանապետը՝ Պատրիարքական Փոխանորդի , Թղթակցութեան եւ Գրադարանի սենեկաց պաշտօնակալը՝ Դիւանապետի , եւ Համարակալութեան սենեկին ներն Համարակալի առաջարկութեամբ :

ՅՕԴ. 90°. Դիւանապետը կը հսկէ Դիւանական պաշտօնակալաց կանոնաւոր պաշտօնավարութեան , կը տնտեսէ Դիւանատան ծախսը , (թղթատար , հեռագիր , թուղթ , և այլն) , պատասխանատու է առ Պատրիարքական փոխանորդ՝ թղթակցութեան կանոնաւորութեան և Գրադարանի պահպանութեան մասին , և առ Ելեմտից Տեսուչ Դիւանական ծախսուց նկատմամբ :

9°. ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՈՐԴ

Ի Կ. Պ Օ Լ Ի Ս

ՅՕԴ. 91°. Պատրիարքական Փոխանորդն՝ Ա. Աթոռոյ ներկայացուցիչն է՝ ՚ի Պօլիս , և միջնորդ յարաբերութեանց ընդ երկուս Աթոռու Պատրիարքականս :

ՅՕԴ. 92°. Պատրիարքական Փոխանորդն կ'ընտրուի Տնօրէն Խորհրդէն՝ Յարաբերութեանց Տեսչին առաջարկութեամբ . սոյն Խորհրդէն կ'ընդունի իր հրահանդը՝ և պատասխանատու է նմա :

10°. ՏԵՍՈՒՉԻՑ

ՅՕԴ. 93°. Տեսուչներն Ա. Աթոռոյ ներկայացուցիչն են իրենց պաշտօնավարութեան յատկացեալ տեղուանք , և կը վարուին մասնաւոր հրահանդաց համեմատ զոր Տնօրէն Խորհրդը կուտայ պաշտօնի կոչած ժամանակ :

ՅՕԴ. 94°. Տեսուչներն իրենց տեսչութեան ենթարկեալ Միաբանից և Պաշտօնակալաց (Ժամարար , Դպիր ,

չապի, թարգման, Պահակ և այլն) պաշոնավարութեան հսկող և պատասխանատու են առ Ա.Աթոռն որոյ ամսական Տեղեկադրով կանոնաւորապէս կը հաղորդեն՝ Ա. իրենց Տեսչութեան յանձնեալ կրօնական խնդրոց վիճակը, Բ. Ելեմոնից հաշվաները, և Գ. Թէ՛ ուղղակի իրենց իշխանութեան պատկանեալ խնդրոց վրայ, և Թէ՛ իրենց հետ և իրենց քով ՚ի դիմաց Ա.Աթոռոյն մասնաւոր պաշոնով գործող Պաշոնակալաց (կալուածապետ, շնուածապետ, և այլն) ընթագբին վրայ դիմողութիւններ՝ Եթէ ունին:

11°. ԱՅՅԵԼՈՒՔ ԵՒ ՆՈՒԻՐԱԿԻ

ՅՈՒ. 95°. Այցելուք և Նուիրակը մասնաւոր Պաշտօնակալը են, որ կը զրկուին առջամեայ պաշտօնով պէտք եղած տեղուանք, եւ կը վարուին ըստ հրահանդաց զոր կ'ընդունին Տնօրէն Խորհրդէն՝ պաշտօնի կոչուած ժամանակի:

16. Վ. Ա. Չ Զ Ա Կ Ա Ն Ը Ն Թ Ա Ց Ք

ՅՈՒ. 96°. Պատրիարքին իրեն եկած խնդիրները՝ գըրաւոր և թուահամարեալ ընդունելով Դիւանատունէն, կը յանձնէ ՚ի անօրէնութիւն

Ա. Լուսարարապետին՝ Եթէ Եկեղեցական պաշտաման և կամ Աւանդատան վերաբերեալէ.

Բ. Պատրիարքական Փոխանորդին՝ Եթէ Քաղաքական, Քաղաքավարական, Աղդային կամ Ուխտաւորական Յարաբերութեանց կը պատկանի.

Գ. Ելեմոնից Տեսչին՝ Եթէ Ելեմոնից.

Դ. Ուսումնապետին՝ Եթէ Վարժարանաց, Թանդարանի, Տպարանի, Գրավաճառի, Լուսանկարի, և ընդհանուրապէս ինչ որ ուսմանց և գեղարուեսափաց կը վերաբերի.

Ե. Տնտեսապետին՝ Եթէ Միաբանական Ուխտին մնդն-

դեան, հանդերձից եւ բնակութեան, Եկեղեցւոյ մոմի, ձէթի, և այլն, Միաբանից և Քաղաքացւոց հիւանդաց դարմանի, այսինքն, Հիւանդարանի, Այցելարանի և Դեղարանի կը պատկանի.

Զ. Կալուածապետին՝ Եթէ կալուածոց վարձուց, նորոգութեան, նորոգ չմնութեան, գնման կամ վաճառման կը վերաբերի.

Է. Տնօրէն Խորհրդոյ՝ ուղղելով առ Ատենապետին, Եթէ հանրական է խնդիրն, կամ մի և Եթ Տեսչի որոշմամբ ըլ կրնար անօրինութիւն.

Ը. Միաբանական Ծնդհանուր Ժողովոյ՝ ուղղելով առ Ատենապետն, Եթէ ըստ կանոնի անոր իրաւասութեանը կը պատկանի (Յօդ. 42):

ՅՈՒ. 97. Խրաբանջևոր Տեսուչ իրեն յանձնուած խնդիրը իր պաշտօնին յատուկ կանոնադրութեան համաձայն կը անօրինէ. Եւ խնդրագրոց վրայ ըրած տնօրէնութիւնը եւ գործադրութեան համար հարկ եղած պաշտօնագրոյն իմաստը նշանակելով և թուական դնելով կը դարձունէ Պատրիարքին:

Ա. Յապէս կը վարուի նաև Տնօրէն Խորհուրդը՝ իրեն յանձնուած խնդրոց նկատմամբ, և յանուն իւր՝ Ատենապետ և Ատենադպիր կ'ըստորագրեն խնդրագրոց վրայ, սրոշուած անօրէնութիւնները քաղելով Ատենագրութենէն:

ՅՈՒ. 98. Պատրիարքը՝ Տեսուչներէն և Տնօրէն Խորհրդէն ընդունելով խնդրագրերը՝ հանդերձ պատշաճ դատուած անօրէնութեամբը, Եթէ համակարծիք գտնուի, կը հրամացէ Դիւանապետին՝ պատրաստել պէտք եղած պաշտօնագիրը (որոյ մէջ եղած անօրէնութիւնը այ ինչ Տեսչի կամ Տնօրէն Խորհրդոյ որոշմամբ ըլլալն կը յիշատակուի), և ստորագրելով կը յանձնէ ՚ի գործադրութիւն:

Իսկ Եթէ Պատրիարքիք գտնուի, որոշող Տեսուչը կը հրաւի Եթ իրեն հետ Խորհրդակցելու, կամ Եթէ որոշումը Տնօ-

րէն Խորհրդէն կուգայ, հրաւէր կը կարդայ նմա անդամ՝
մալ խորհրդածելու անոր վրայ. և Ելե Շաբաթալ համայանու-
թին շնչառայ, խնդիրը կը յանձնէ Տնօրէն Խորհրդոյ անօ-
րէնութեան՝ եթէ անհամաձայնութիւնը Տեսչի մը հետ
է. կամ Միաբանական Ընդհանուր Ժողովը՝ եթէ Տնօրէն
Խորհրդոյ հետ է անհամաձայնութիւնը :

Պատրիարքը պարտաւոր է ընդունիլ եւ գործադրել
Միաբանական Ընդհանուր Ժողովով որոշումները, ընդու-
նելով զանոնք օրինաւորապէս արձանագրեալ և սայորագը-
րեալ անոր Դիւանի անդամներէն :

ՅՈՒ. 99°. Բաց ՚ի Կառավարութեան կամ Օտարագ-
գեաց ուղղեալ գրութիւններէն, որոց օրինակին վրայ մի-
այն կ'սորոգրէ Տեսուչն Յարաբերութեանց, ամենայն
պաշտօնական գիր Պատրիարքին պէտք է կըրէ անոր ստո-
րագրութեան և կնքոյն հետ նաև տնօրինող Տեսչին կամ
Տնօրէն Խորհրդոյ և կամ Ընդհանուր Ժողովով Ատենապե-
տաց ստորագրութիւններն :

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ .

Վ Ե Ր Ա Գ Ն Ն Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն

ՅՈՒ. 100°. ՍոՅն կանոնագիրը վերաբննելի է, Աղ-
գային Երեսփոխանական Ժողովով վաւերացման օրէն հա-
շուելով երեք տարի եարը, և վերաբննութիւնը Միաբա-
նական Ընդհանուր Ժողովով կը կատարուի, եւ Ազգային
Երեսփոխանական Ժողովով կը մատառցուի ՚ի վաւերացումն :

ՅՈՒ. 101°. Մինչեւ վերաբննեալ կէտերուն Աղգա-
յին Երեսփոխանական Ժողովով վաւերացումը՝ հին տրա-
մադրութիւնը անփոփոխ ՚ի գործադրութեան կը պահուին :

Ց Ո Ւ Ց Ա Կ

ՄԻԱԲԱՆԱԿԱՆ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱԼԱՅ

ՄՐԲՈՅ ՅԱԿՈՎԵԱՆՅ ՈՒԽՏԻՆ

ՈՐ Ի Ս. ԵՐՈՒԽԱՂԵՄ

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱԼՔ

ՄՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ

ԳԱՎԱՋԱՆԱԿԻՐ
ՓԻՂԻՆԱՍՈՒ
ՍՊԱՍԱՆՈՐՔ

ԼՈՒԽԱՐԱՐԱԳԵՏ

Ժամօրհնող	1
Ժամարարք	12
Դասասպետք	2
Խոստովանահարք	2
Սարկաւագք Ա. Յակովլեայ Համար 6	
" Ա. Յարութեան, ԾՐ	12
" Նընդեան և Աժածնիր	9
Դպիրք Ա. Յարութեան 4. Ա. Ա.	
" տուածածնի 4. Ա. Ծննդեան 4	4

ԾԱԽԱՅՈՒԹ	ԾԱԽԱՅՈՒԹ	ԾԱԽԱՅՈՒԹ	ԾԱԽԱՅՈՒԹ	ԾԱԽԱՅՈՒԹ
ԾԱԽԱՅՈՒԹ	ԾԱԽԱՅՈՒԹ	ԾԱԽԱՅՈՒԹ	ԾԱԽԱՅՈՒԹ	ԾԱԽԱՅՈՒԹ
ԾԱԽԱՅՈՒԹ	ԾԱԽԱՅՈՒԹ	ԾԱԽԱՅՈՒԹ	ԾԱԽԱՅՈՒԹ	ԾԱԽԱՅՈՒԹ
ԾԱԽԱՅՈՒԹ	ԾԱԽԱՅՈՒԹ	ԾԱԽԱՅՈՒԹ	ԾԱԽԱՅՈՒԹ	ԾԱԽԱՅՈՒԹ
ԾԱԽԱՅՈՒԹ	ԾԱԽԱՅՈՒԹ	ԾԱԽԱՅՈՒԹ	ԾԱԽԱՅՈՒԹ	ԾԱԽԱՅՈՒԹ

1. 18/10. 4. 15

ԳԱՇՏՈՒԱԿԱԼՔ

Լուսարար Ս. Յակովլյայ՝ Առաջին	16	10	4	15
" " Երկրորդ		X	1	
" " Երրորդ				1
Մասագործ				1
Ժամակոչ				1
Փոքրաւոր Լուսարարապետի				1
ՊԱՏՐՈՒՐԻՑԿԱՆ ԳՈՒԱՆՈՐԴ ՕՐԵՐԻ ՏԵՍԱԿ ԱՎԱՐԵՇՎԱՐԱԿ				
Թարգմանական գործակալ (Ս. Յարութեան)	1			
Պահակը				2
Դռնապան Ս. Յակովլյայ վահուց				1
Սպասաւոր				
ԵԼԵՒՄՏԻՅ ՏԵՍՈՒՅ	1			
Գանձապետ				
Համարակալ	1			
ԱԴՅՈՒՐԱՊԵՏ	1			
Գասառապետ և կառավարիչը և ըստ պասաւորը ժամանգաւորաց Վարչ ժարանի և բաղաքայշոյ երից անու Կախակրթարանաց		2	2	2
	20	10	8	261

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱԼՔ

	ՏԱՐԱՆԴԱԿԱՆ	ՄԱԿԱՐԱԳՈՅԻՆ	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ	ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
Ժառանգաւոր աշակերտք						
Թանգարանապետ			1			
Տպարանապետ			1			
Արքադրիչ						
Հաստանկարիչ						
ՏԱՏԵԱԿԱՆ						
Մատակարար			1			
Հանդերձապետ			/			
Ամբարապետք						
Օգնական Ամբարապետի						
Հացապետ						
Հացեփ և Հացթրող						
Խոհարարք						
Ազգանապետք						
Արձեփ						
Ապասաւորք Հասարակաց						
Մոմագոյծ						
Մոմավաճառ						
Քիչէ						
Գեղանքարձ						
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ						
	2	10	8	30	40	1
	24	10	8	30	40	2

(*) Ճառանգաւոր աշխակերտք՝ թէ և թռով 40 նշանակեալէ . բայց առաջին տարին՝ 20-և անկէ ետքը ամեն տարի 10 ական հատ, և եթէ առջին տարիներէն պակսած կայ, ամոնց աեղ ալ նորեր կ'ընդունուին :

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱԼՔ

	Եղանակով	Վարդապետ	Առանձին	Դպիր	Գնումնախնդիր	Մաքրութեա
Դ	2	24	10	8	30	40
ՆԱՀԱԿԱՆ ԿԱՂՈւածածաղետի Առաջին Օգնական Կաղուածածաղետի Առաջին		1				4
" " Երկրորդ			X			X
ԴԻՒԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՔՈՂՈՎՈՅ						
Ա. Ա. Ե Ն Ա Պ Ե Տ	1					
Ա. Ա. Ե Ն Ա Պ Ե Լ Ի Բ		X				
ԴԱՐՊԱՍԾՆԿԱԼ	1					
Դրամընկալ		1				
Տօմարակալ		1				
Հիւրընկալ		1				
Փոքրաւոր Դարպասընկալի					1	
Ենեկապետ					1	
Շորապահ					1	
Պղնձապահ					1	
ԴԻՒԱՆԱՊԵՏ	1					
Դիւանադպիբը 2 Թղթակցու- թեան, 2 Համարակալութեան և 1 Գրադարանի			2	2		1
Պ. ՓՈԽԱՆՈՒՐԻ Ի ՊՈԼԻՍ	1					
Կաղուածածաղետ Խոհարար Սպասուոր						
	5	29	12	10	20	14

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱԼՔ

ՏԵՍՈՒՅԹ	ԱՐԴՅՈՒՆՎԱՐԱԿԱՆ	ԱՐԴՅՈՒՆՎԱՐԱԿԱՆ	ԱՐԴՅՈՒՆՎԱՐԱԿԱՆ	ԱՐԴՅՈՒՆՎԱՐԱԿԱՆ	ՏԵՍՈՒՅԹ
ՏԵՍՈՒՅԹ Ս · ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԻ	5	24	12	16	45
ՈՐ ԵՒ ԱՌԱՋՄԱՐԴԱԿԱՆ ՏԵՂԱԿԱՆ,		1		30	1
ՔԱՂԱՔԱՑԻՑ			1		4
<u>Լուսարար</u>				1	
Փոքրաւոր				1	
<u>Ժամակոչ</u>				1	
ՏՆՏԵՍՈՒՀԻՇ ԳԼՈՒԽ ՄԱյրապետաց				1	
ՏՆՏԵՍՈՒՀԻՇ ԽՈՀԱՐԱՆԻ ՄԻԱԲԱՆՈՒԵ				1	
ՄԱյրապետք (*)				30	
ՏԵՍՈՒՅԹ Ս · ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ		1			27
<u>Լուսարար 2 · Առաջին և Երկրորդ</u>				2	
Փոքրաւոր				1	
<u>Սրճեփ</u>				1	
<u>Սեղանապետ</u>				1	
<u>Մասահայտ</u>				3	
ՏԵՍՈՒՅԹ Ս · ՓԻԿԴԻ		1			
<u>Լուսարար</u>				1	
<u>Դռնասպան</u>				1	
<u>Սպասաւոր</u>				1	
ՏԵՍՈՒՅԹ Ս · ԱՌԱՋՄԱՐԴԱԿԱՆ		4			
<u>Լուսարար</u>				1	
<u>Լուսարարի օգնական</u>			1		

(*) Մայրապետը Նեղողցական և Աշխարհական Միաբանությունը լուսագրել և հիմնադասականութեան և ծերոց խնամքի կութեան կը գործածուին, մնալով միշտ առանձինն Հրեթառակապետի Վանուաց մէջ:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՂՔ

ՏԵՍՈՒՉ Ս. ՄՆԵԴԵԱՆ
(Ի ԲԵԹԱՆԱՀԵՄ)

Լուսաբար 2. Առաջին և Երկրորդ
Փոքրաւոր
Խոհարար
Սեղանապետ
Սենեկապան
Թարգմանական Գործակալ
Սպասաւոր
Դռնապան

ՏԵՍՈՒՉ Ի ՌԵՄԵՔ
Թարգմանական Գործակալ
Խոհարար
Սպասաւոր

ՏԵՍՈՒՉ Ի ՇՈՊՊԵ
Ժամարար
Դպիր
Կալուածաղետ
Թարգմանական Գործակալ
Պահակ
Սենեկապետ
Խոհարար
Սեղանապետ

Առաջնակազմ	Առաջնակազմ	Տարգմանական Գործակալ	Սպասաւոր
5 38	12	1030	60
1			30
8			4
5 36	12	12	30
8			8
5 38	12	30	30
1			X
5 36	12	12	30
8			X

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՂՔ

ՏԵՍՈՒՉ ՎԵՐԻՏՈՒԻ

Սպասաւոր

ՏԵՍՈՒՉ ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ
ՈՐ ԵՒ ԱՊԱՁԱՐԴ ԳԱՂԱԲԱՑԻՈՆ

Ժամարար
Սպասաւոր
Խոհարար

ՏԵՍՈՒՉ ԼԱԽՈՒԻԿԵՒ

Առաջնակազմ	Առաջնակազմ	Տարգմանական Գործակալ	Սպասաւոր
5 36	12	12	30
1			X
5 38	12	30	30
1			X
5 36	12	12	30
8			X

Ն Ա. Ն Օ Թ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Վերոնշանակեալ գաւաաղանաց մէջ ցոյց տրուած Պաշտօնէց աստիճանները կրնան 'ի հարկին փոփոխել, Եսպիկոպոսի տեղ՝ Վարդապետ, Վարդապետի տեղ՝ Սարկաւագ, Սարկաւագի տեղ՝ Դպիր, և Դպիրի տեղ՝ Գրձազգեաց գրքածելով. ինչպէս նաեւ պաշտօնի մէջ յարմար Միաբան չը գտնուած ժամանակ առջամենյ կերպով օտար կը գործածուի. Նոյնական Միաբանական Պաշտօնակալաց թիւը կրնայ սպակուլ, մի և նոյն անձին 'ի հարկին մէկ քանի պաշտօն միանկամայն յանձնուելով, բաց ՚ի Տնօրին Խորհրդոց Անդամներէն եւ Ընդհանուր Ժաղավոց Առենապետէն:

շատրվան

Արքայի բարեկարգութեան քահանա Տօնաց Տաճար

1880 թ. Հ. 10th մայիս 1880 տարի

Տեղական է

Երդիկ են Առաքարարք
և պատմական աշխարհական բարձրագույն
պատմական շեշտի.

Դ. Ա. Խաչատրյան անունը պատմական
ու պատմական աշխարհական շեշտի.

Տ. Ա. Խ. Պատմական պատմական
պատմական պատմական
պատմական պատմական
պատմական պատմական

Հ. Ա. Խ. Պատմական

Անդամական օջախ առ պատմական
պատմական աշխարհական պատմական
պատմական պատմական պատմական պատմական

պատմական պատմական պատմական
պատմական պատմական պատմական

Գ. Ա. Խ. Պատմական

Հ. Ա. Խ. Պատմական